

Den elendige Kundgjørelse af 28de Januar 1852 kunde ikke føre til Andet end elendige Følger. Nu haaber jeg, vi ere komne saavidt, at vi aldrig mere vilde gjøre dette umulige Forsøg paa at have Parlament sammen med Tydskland, men at vi eengang for alle maae blive Herrer over vort Eget, og at Landet Holsteen maa stee al mulig Retfærdighed, men at vi blot ikke mere maae have med det at bestille. Jeg har nu givet Regjeringen Veilighed til at udtale sig, dersom den vil; jeg veed fuldkommen vel, at vi ikke have noget Retstrav paa at faae dens Ytringer frem; Regjeringen maa gjøre, hvad den anseer fordeeltigt.

C. J. Kayser: Jeg kan rigtignok ikke slutte mig til den af den ærede Rigsdagsmand fra Randers Amts 1ste Valgkreds (A. Hage) udtalte Ansuelse, at det skulde være rigtigt at nægte enhver Sum til Industriens og lignende Formaalets Fremme. Jeg erkender, at der ligger en rigtig Tanke til Grund for den, men det forekommer mig, at denne Tanke er udviklet til en Overdrivelse, som jeg ikke anseer for rigtig. Regjeringen bør vistnok overlade Industriens Udvikling til Befolkningen selv, give denne den størst mulige Frihed, men dermed har den ingenlunde opfyldt sin hele Opgave. Det er i mine Tanker tillige dens Opgave, at lede Folket frem til den størst mulige Udvikling; men for at dette kan stee, maa den i mange Tilfælde forsyne Folket med saadanne Midler, som ere nødvendige for dets Udvikling, og som det ikke selv kan bringe tilveie. Undertiden anlægger Regjeringen selv Veie, i andre Tilfælde understøtter den Landmændene med Laan. Man kan umulig sige, at det heelt igjennem er urigtigt, at der paa den Maade ydes Understøttelse, det er kun Tilfældet, naar der stee en urigtig Anvendelse deraf. Det forekommer mig, at den nu foreliggende Finantslov i denne Henseende holder en ganske passende Middelvei, og at de Forbringere, der i denne Henseende gjøres, ere af en saadan Beskaffenhed, at jeg, ibetmindste saavidt jeg kan skjønne, ikke vil have nogen Banskælighed ved at gaae ind

derpaa. — Hvad angaaer det Foredrag, vi hørte af den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (Anfjær), da kan jeg i det Hele gjerne slutte mig til alle de Ansuelser, han fremsatte om en større Simpeltid i Finantsloven; men det forekommer mig ikke ganske retfærdigt, at han rettede sine Indvendinger imod det foreliggende Forslag, thi det har netop modtaget Forbedring i denne Retning. Rigsdagen har bestandig ønsket, at Indtægter og Udgifter strengt skulde affondres fra hinanden. Det er netop denne Vei, Regjeringen er gaaet i den nærværende Finantslov. Dette er naturligviis ikke fuldstændig gennemført, men Alt kan heller ikke stee paa eengang, og vi tør vel i det Hele taget haabe, at denne Simpeltid og Tydelighed mere og mere vil komme frem. Naar jeg skulde tillade mig en almindelig Bemærkning om det foreliggende Finantsforslag, saa skulde det være den, at den i det Hele tilfredsstiller de Forbringere, man kan stille til Regjeringen, og at den fortjener Thingets Paasjønne for det. Det er simplere og tydeligere, end det før har været, og det er ledsaget af aldeles fuldstændigt oplysende Anmærkninger; Indtægterne ere forlangte i Henhold til de bestaaende Skattelove, og hvad Udgifterne angaaer, da har man, saavidt de ikke ere hjemlede ved tidligere Love, med Hensyn til dem iagttaget en fornuftig Sparommelighed, jeg siger en fornuftig Sparommelighed, thi Regjeringen er kun gaaet ud paa at forlange saadanne Summer, at de vedkommende Institutioner kunne realisere de Formaal, der tilsigtes ved Hjælp af Udgiften. Jeg hører nemlig ikke til dem, der ansee det for Regjeringens første Opgave at udgive saa Lidt som muligt; det er dens Opgave at tilveiebringe de Institutioner, der ere nødvendige for Folkets Udvikling i det Hele i materiel og aandelig Henseende; men disse Institutioner maae tilveiebringes paa en saadan Maade, at de fuldstændig kunne realisere deres Formaal, og dersom Regjeringen vilde indskrænke sig til at forlange saa Lidt som muligt, saa vilde Følgen blive den, at Institutionerne ikke vilde gjøre den Nytte, de skulde.